

[IMD] 39 κριτήρια ευθυγραμμίζουν τις χαμηλές ελληνικές επιδόσεις στους δύο τομείς

Έλλειμμα εκπαίδευσης, έλλειμμα ανταγωνιστικότητας

Του Βασίλη Κωστόυλα
vkost@nautemporiki.gr

Αν κάτι δεν αναδεικνύεται όσο πρέπει στην ανάλυση της ελληνικής κρίσης είναι τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της και ειδικότερα η διάσταση της εκπαίδευσης στην εθνική ανταγωνιστικότητα. Δεν είναι τυχαίο ότι ανάμεσα σε 61 χώρες η Ελλάδα κατατάσσεται 50ή ως προς το εκπαιδευτικό της σύστημα και την ίδια ώρα 56η ως προς την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της.

Ο ξέικτης ανταγωνιστικότητας του Institute for Management Development (IMD) 39 κριτήρια αφορούν τη σχέση εκπαίδευσης και ανταγωνιστικότητας καταδεικνύει ότι οι 10 πιο ανταγωνιστικές χώρες στον κόσμο (ΗΠΑ, Χονγκ Κονγκ, Σγκαπούρη, Σουδία, Ελβετία, Ταϊβάν, Καναδάς, Κατάρ, Αυστραλία, Γερμανία) έχουν το κοινό στοιχείο των υψηλών επιδόσεων στον τομέα της εκπαίδευσης. Σε αντίθεση με τις λιγότερο ανταγωνιστικές (Ελλάδα, Βουλγαρία, Ουκρανία, Κροατία, Βενεζουέλα).

Η Ελλάδα κατέχει την 55η θέση, ανάμεσα σε 61 χώρες, σε επίπεδο καινοτομίας και υποδομών. Αντίστοιχα, την 50ή θέση ως προς τον βαθμό ανταπόκρισης του εκπαιδευτικού της συστήματος στις ανάγκες της οικονομίας. Εξίσου πενιχρές είναι οι επιδόσεις στην ανώτατη εκπαίδευση (55η), στην

Πανεπιστήμιο: Ο «μεγάλος ασθενής»

▼ Το εκπαιδευτικό έλλειμμα της χώρας, εκτός από τις διαθέσιμες στατιστικές και κατατάξεις, επιβεβαιώνει και η κοινή βιομηχανική εμπειρία στα ελληνικά πανεπιστήμια, που ξεκινά με τις κανές της στρατευμένης, ασύδοτης παρουσίας των κομμάτων στην εκπαιδευτική λειτουργία και καταλήγει στα αντίστοιχα της άναρχης κατασκήνωσης άσχετων ατόμων στους χώρους των ιδρυμάτων. Όπως είπε ο πρόεδρος του ΑΠΘ για την αυθαίρετη μετατροπή του ιδρύματος σε κάμπινγκ «αντιεξουσιαστών» ακτιβιστών (φωτογραφία), «σε καρπιά άλλη χώρα, από την Αμερική και την Κίνα έως και τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, δεν θα μπορούσε να γίνει παρόμοια κίνηση, δηλαδή δεν θα ήταν δυνατό κάποιος άγνωστος να κατασκηνώσουν σε πανεπιστημιακό χώρο, χωρίς κανένας να ανηδρόσει και απλώς όλοι να παρακολουθούν τα τεκταινόμενα». Υπό αυτές τις συνθήκες θα πρέπει μάλλον να θεωρείται επιτυχία το γεγονός ότι 7 ελληνικά πανεπιστήμια καταφέρουν να φηγουράρουν στα 1.000 καλύτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα στον κόσμο. Στη λίστα του Κέντρου Παγκόσμιας Κατάταξης Πανεπιστημίων (CWUR) χρησιμοποιεί 8 δείκτες, όπως η ποιότητα εκπαίδευσης, η απασχόληση των αποφοίτων και η επηροή-το Καποδιοτρικακό Πανεπιστήμιο κατέχει την 297η θέση, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο την 439η, το Πανεπιστήμιο Κρήτης την 513η, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων την 555η, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο την 644η, το Πανεπιστήμιο Πάτρας την 650ή και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας την 919η.

εκπαίδευση μνάιζμενι (48η), στη μεταβίβαση γνώσης μεταξύ πανεπιστημίου και επιχείρησης (52η), στην προσυλκωση ερευνητών και επιστημόνων (53η), στην παραγωγή επιστημονικής έρευνας (48η), στην Έρευνα και Ανάπτυξη (45η) και στην καινοτομία σε επίπεδο υποδομών (55η).

Ανισοστασία έλλειψη δεξιοτήτων

Στις χαμηλές επιδόσεις του εκπαιδευτικού τομέα, κεντρικού παράγοντα αναπτυξιακής δυναμικής, στην Ελλάδα συνηγορούν και οι στατιστικές του ΟΟΣΑ.

Ένα αξιοσημείωτο ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού, αισθητά υψηλό σε σχέση με άλλες χώρες, σπερείται δεξιοτήτων κατανόησης κειμένων (26,5%), μαθηματικών εννοιών (28,5%) και πληροφορικής (47,9%).

Ο τομέας τεκμηρίωσης του ΣΕΒ συμπεραίνει εδώ ότι «το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα εξακολουθεί να προσφέρει», αλλά «και η αγορά εργασίας να αντιμειφεί», στην πραγματικότητα «τυπικά, και όχι ουσιαστικά προσόντα». Σημειώτεον, από τη σκοπιά πλέον του brain drain, το 28% των ενηλίκων, έναντι 10% στον ΟΟΣΑ, απασχολείται σε θέσεις υποδεέστερες των δεξιοτήτων του.

Από τα 1.000 καλύτερα πανεπιστήμια στον κόσμο, τα 224 βρίσκονται στις ΗΠΑ, τα 90 στην Κίνα, τα 74 στην Ιαπωνία και τα 65 στη Βρετανία. [SID:1084175]

Ουραγός στην καινοτομία

▼ Η Ελλάδα υπάγεται άλλωστε στην κατηγορία των «μέτρια καινοτόμων» χωρών της Ε.Ε., με ποσοστό κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Σύμφωνα με έκθεση της Κομισιόν, οι εθνικές επιδόσεις σε θέματα καινοτομίας για την περίοδο 2008-2015 κατατάσσουν την Ελλάδα στην 22η θέση ανάμεσα στις 28 χώρες-μέλη της Ε.Ε. Κεντρικός άξονας των κριτηρίων είναι η (μη) θέσπιση ενός ισορροπημένου συστήματος καινοτομίας, που να συνδυάζει κατάλληλο επίπεδο δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, αποτελεσματικές συμπράξεις καινοτομίας μεταξύ της ακαδημαϊκής και της επιχειρηματικής κοινότητας και ισχυρές βάσεις στους τομείς της εκπαίδευσης και της έρευνας. Εξάλλου, «ο οικονομικός αντίκτυπος της καινοτομίας πρέπει να εκδηλώνεται μέσα από τις πωλήσεις και τις εξαγωγές καινοτόμων προϊόντων, καθώς και στον τομέα της απασχόλησης».

Μονόδρομος η μεταρρύθμιση

▼ Η εκπαίδευση είναι ο κεντρικός μοχλός βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, της ανάπτυξης και της ευημερίας μιας χώρας. Η Ελλάδα βρίσκεται στον «πίθο» των αντίστοιχων κατατάξεων, διατηρώντας ζημιογόνο απόσταση ανάμεσα στο εκπαιδευτικό σύστημα και τις ανάγκες της οικονομίας. Οι απόφοιτοι δεν είναι επαρκώς εφοδιασμένοι με προσόντα για βιώσιμες θέσεις εργασίας. Μόνο διά της αντίστροφης πορείας θα αυξηθούν η απασχόληση και οι εξαγωγές, θα ενισχυθεί το ΑΕΠ και θα βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης.

Απαιτούνται μεταρρυθμίσεις στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα-μεταξύ άλλων, μέσω της χρηματοδότησης των ιδρυμάτων από το κράτος με βάση τις επιδόσεις τους κατόπιν αξιολόγησης και συγχρόνως νέες ευκαιρίες και προοπτικές στον ιδιωτικό τομέα, για την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη βελτίωση του επιπέδου συνολικά στην εκπαίδευση και την κατάρτιση στην Ελλάδα. Έτσι, θα μπορέσει επίσης η Ελλάδα να αποτελέσει πόλο έλξης φοιτητών διεθνών για να σπουδάσουν στη χώρα, αλλά και ερευνητών που θα συνδράμουν στην παραγωγή και στην επιστημονική ανάπτυξη.